

Literatura uzupełniająca

Źródła

- Chcemy całego życia: antologia polskich tekstów feministycznych z lat 1870-1939* (wybór), opr. Aneta Górnicka-Boratyńska, Warszawa 1999.
- Iwicki Józef, *Z myślą o niepodległej ... Listy Polaka, żołnierza armii niemieckiej z okopów I wojny światowej 1914-1918*, wybór, wstęp i opr. Adolf Juzwenko, Wrocław 1978.
- Koćwin Lesław, *Dekada przełomu. Stosunki polsko-niemieckie od czerwca 1989 do czerwca 1991. Dokumenty, materiały, komentarze*, Wrocław 1992.
- Moltke Helmuth von, *Relacja z Niemiec w roku 1945. Ostatnie listy z więzienia Tegel w 1945 roku*, Kraków 1993.
- Niemcy w Polsce 1945-1950. Wybór dokumentów*, pod red. Włodzimierza Borodziej i Hansa Lemberga, t. 1 i 2, Warszawa 2000.
- Na drodze do współpracy i przyjaźni. Warszawa-Bonn 1945-1995. Wybór dokumentów i materiałów*, opr. Mieczysław Tomala, Warszawa 1996.
- Memorial Niemieckiego Kościoła Ewangelickiego „O sytuacji wypędzonych i stosunku narodu niemieckiego do jego wschodnich sąsiadów”*, Warszawa 1965.
- Oroędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich. Materiały i dokumenty*, Warszawa 1966.
- Orłowski Hubert, *Warmia z oddali. Odpominania*, Olsztyn 2000.
- Peikert Paul, *Kronika dni oblężenia. Wrocław 22 I-6 V 1945*, wyd. Karol Jonca i Alfred Konieczny, Wrocław 1972.
- Przesiedlenie ludności polskiej z kresów wschodnich do Polski 1944-1947*, wybór, opr. i red. Stanisław Ciesielski, wstęp Włodzimierz Borodziej, Stanisław Ciesielski, Jerzy Kochanowski, Warszawa 1999.
- Rakowski Mieczysław F., *Dzienniki polityczne 1969-1971*, Warszawa 2001.

- Szpilman Władysław, *Fianista*, Kraków 2000.
- Tomala Mieczysław, *Zjednoczenie Niemiec. Reakcje Polaków. Dokumenty i materiały*, Warszawa 2000.
- Polska-Niemcy. Dobre sąsiedztwo i przyjazna współpraca*, wybór dokumentów i opr. Jan Barcz, Warszawa 1991
- Warszawa-Bonn 1945-1991. Stosunki polsko-niemieckie. Analiza i dokumenty*, pod red. Hansa-Adolfa Jacobsena i Mieczysława Tomali, Warszawa 1992.
- Wypędzeni ze Wschodu. Wspomnienia Polaków i Niemców*, pod red. Hansa-Jürgena Bömelburga, Renate Stößinger, Roberta Traby, Olsztyn 2001.

Czasopisma

- „Borussia”, pismo Wspólnoty Kulturowej „Borussia”, Olsztyn.
- „Deutschland”, czasopismo, Societats-Verlag we współpracy z Urzędem Prasy i Informacji Rządu Federalnego, Bonn.
- „Dialog. Magazyn Polsko-Niemiecki”, Deutsch-Polnische Gesellschaft – Bundesverband e.V., Hamburg/Gdańsk.
- „KARTA”, kwartalnik historyczny, Fundacja Ośrodka KARTA, Warszawa.
- „Mówią wieki”.
- „Unia & Polska. Magazyn Niezależnych Publicystów”. Warszawa.
- „Transodra”, Polsko-Niemiecki Biuletyn Informacyjny, Berlin-Szczecin.
- „Zeszyty Niemcoznawcze”, Polska Fundacja Spraw Międzynarodowych, Warszawa.

Opracowania

- Arendt Hannah, *Korzenie totalitaryzmu*, t. 1-2, Warszawa 1989.
- Bartoszewski Władysław, *Warto być przyzwoitym. Teksty osobiste i nieosobiste*, Poznań 1990.
- Baszkiewicz Jan, *Władza*, Wrocław 1999.
- Bauman Zygmunt, *Nowoczesność i zagłada*, Warszawa 1992.
- Bingen Dieter, *Polityka Republiki Bońskiej wobec Polski. Od Adenauera do Kohla 1949-1991*, Kraków 1997.
- Błoński Jan, *Biedni Polacy patrzą na getto*, Kraków 1996.
- Borejsza Jerzy W., *Szkoły nienawiści. Historia faszystów europejskich 1919-1945*, Wrocław 2000.

- Borodziej Włodzimierz, *Od Poczdamu do Szklarskiej Poręby. Polska w stosunkach międzynarodowych 1945-1947*, Londyn 1990.
- Borodziej Włodzimierz, *Polska i Niemcy w ostatnim dziesięcioleciu XX w., w: Polska – Niemcy. Tysiąc lat sąsiedztwa. Polen – Deutschland. Tausend Jahre Nachbarschaft*, Warszawa 2000.
- Broszat Martin, *200 lat niemieckiej polityki wobec Polski*, Warszawa 2000.
- Być Polakiem w Niemczech*, pod red. Anny Wolff-Powęskiej i Eberharda Schulza, Poznań 2000.
- Ciechomska Maria, *Od matriarchatu do feminizmu*, Poznań [b.d.].
- Cziomer Erhard, *Zarys historii Niemiec powojennych 1945-1995*, Warszawa-Kraków 1997.
- Friszke Andrzej, *Opozycja polityczna w PRL 1945-1980*, Londyn 1994.
- Głowacki Albin, *Sowieci wobec Polaków na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej 1939-1941*, Łódź 1997.
- Gross Jan Tomasz, *Sąsiedzi. Historia zagłady żydowskiego miasteczka*, Sejny 2000.
- Hajnicz Artur, *Ze sobą czy przeciw sobie. Polska-Niemcy 1989-1992*, Warszawa 1996.
- Heiko Haumann, *Historia Żydów w Europie Środkowej i Wschodniej*, Warszawa 1999.
- Holzer Jerzy, *Komunizm w Europie: dzieje ruchu i system władzy*, Warszawa 2000.
- Holzer Jerzy, Molenda Jan, *Polska w pierwszej wojnie światowej*, Warszawa 1973.
- Jagiello Krystyna, *Anioł przemówił po niemiecku*, Warszawa 1993.
- Jarosz Dariusz, *Polacy a stalinizm 1948-1956*, Warszawa 2000.
- Jonca Karol, „*Noc kryształowa*” i *casus Herschela Grynszpana*, Wrocław 1998.
- Kamiński Łukasz, *Polacy wobec nowej rzeczywistości 1944-1948. Formy pozainstytucjonalnego, żywiłowego oporu społecznego*, Toruń 2000.
- Kawalec Krzysztof, *Roman Dmowski*, Warszawa 1996.
- Kerski Basil, *Otwarta brama. Niemcy między zjednoczeniem a końcem stulecia. Szkice i rozmowy*, Olsztyn 1999.
- Kersten Krystyna, *Polacy, Żydzi, komunizm. Anatomia półprawd 1939-68*, Warszawa 1992.
- Kersten Krystyna, *Repatriacja ludności polskiej po II wojnie światowej. Studium historyczne*, Wrocław 1974.
- Kleßmann Christoph, *Sporne problemy współczesnej historii Niemiec. Studia i szkice*, Poznań 1999.

- Kobylińska Ewa, Lawaty Andreas, Stephan Rüdiger, *Polacy i Niemcy. 100 kluczowych pojęć*, Warszawa 1996.
- Kocka Jürgen, *O historii społecznej Niemiec*, Poznań 1997.
- Kompleks wypędzenia*, pod red. Włodzimierza Borodzieja i Artura Hajnicza, Kraków 1998.
- Konrad Adenauer — człowiek, polityk i mąż stanu*, pod red. Hansa Petera Mensinga i Krzysztofa Ruchniewicza, Warszawa 2001.
- Kuczyński Krzysztof A., *Czarodziej z Darmstadt. Rzecz o Karlu Dedicusie*, Łódź 1999.
- Labuda Gerard, *Polska granica zachodnia. Tysiąc lat dziejów politycznych*, Poznań 1971.
- Labuda Gerard, *Polsko-niemieckie rozmowy o przeszłości. Zbiór rozpraw i artykułów*, Poznań 1996.
- Landau Zbigniew, Roszkowski Wojciech, *Polityka gospodarcza II RP i PRL*, Warszawa 1995.
- Lipski Jan Józef, *Powiedzieć sobie wszystko... Eseje o sąsiedztwie polsko-niemieckim (Wir müssen uns alles sagen ... Essays zur deutsch-polnischen Nachbarschaft)*, Gliwice-Warszawa 1996.
- Łuczak Czesław, *Dzieje gospodarcze Niemiec 1871-1945*, Poznań 1984.
- Łuczak Czesław, *Polska i Polacy w drugiej wojnie światowej*, Poznań 1993.
- Madajczyk Piotr, *Niemcy polscy 1944-1989*, Warszawa 2001.
- Malinowski Krzysztof, *Polityka Republiki Federalnej Niemiec wobec Polski w latach 1982-1991*, Poznań 1997.
- Mann Golo, *Ludzie myśli, ludzie władzy, historia*, Kraków 1997.
- Małkiewicz Andrzej, Ruchniewicz Krzysztof, *Pierwszy znak solidarności. Polskie odgłosy powstania ludowego w NRD w 1953 r.*, Wrocław 1998.
- Mazur Zbigniew, *Obraz Niemiec w polskich podręcznikach szkolnych do nauczania historii 1945-1989*, Poznań 1995.
- Migracja i integracja jako europejskie doświadczenie na przykładzie niemieckich metropolii w XIX i XX wieku. Zagłębie Ruhry i Berlin. Migration und Integration als europäische Erfahrung am Beispiel deutscher Metropolen im 19. und 20. Jahrhundert. Die Polen im Ruhrgebiet und Berlin*, pod red. Detlefa Briesena, Zbigniewa Frasa i Krzysztofa Ruchniewicza, Wrocław 1996.
- Mniejszości narodowe w Polsce. Państwo i społeczeństwo polskie a mniejszości narodowe w okresach przełomów politycznych (1944-1989)*, pod red. Piotra Madajczyka, Warszawa 1998.
- Narody i stereotypy*, pod red. Teresy Walas, Kraków 1995.

- Nazizm, Trzecia Rzesza a procesy modernizacji*, wybór i opr. Hubert Orłowski, Poznań 2000.
- Niemcy i Polacy. Od obrazu wroga ku pojednaniu. Satyryczne vis á vis 1848-1991 (Deutsche und Polen. Vom Feindbild zur Aussöhnung. Eine satirische Gegenüberstellung 1848-1991)*, Warszawa [b.r.].
- Obrachunki z historią*, pod red. Włodzimierza Borodzieja, Warszawa 1997.
- Od nienawiści do przyjaźni. O problemach polsko-niemieckiego sąsiedztwa*, pod red. Friedberta Pflügera i Winfrieda Lipschera, Warszawa 1994.
- Olszewski Henryk, *Nauka historii w upadku. Studium o historiografii i ideologii historycznej w imperialistycznych Niemczech*, Warszawa 1982.
- Orłowski Hubert, „*Polnische Wirtschaft*”: *nowoczesny niemiecki dyskurs o Polsce*, Olsztyn 1998.
- Pailer Wolfgang, *Na przekór fatalizmowi wrogości: Stanisław Stomma i stosunki polsko-niemieckie*, Warszawa 1998.
- Pięciak Wojciech, *Inne twarze pojednania*, Kraków 2000.
- Pięciak Wojciech, *Jak obalano mur. Niemcy 1989-1996*, Kraków 1996.
- Pięciak Wojciech, *Niemcy. Droga do normalności. Polityka zagraniczna RFN od wojny o Kuwejt do wojny o Kosowo*, Warszawa 2000.
- Piotrowski Bernard, *O Polskę nad Odrą i Bałtykiem. Myśl zachodnia i badania niemcoznawcze Uniwersytetu Poznańskiego 1919-1939*, Poznań 1987.
- Piskorski Jan M., *Z badań nad historiografią Europy Środkowej i Wschodniej*, „Przegląd Historyczny”, 2000, z. 3.
- Piwiński Kazimierz, *Odra rzeką pokoju*, Warszawa 1947.
- Polacy i Niemcy pół wieku później. Księga pamiątkowa dla Mieczysława Pszona*, Kraków 1996.
- Polska – Niemcy – Europa. Księga jubileuszowa z okazji siedemdziesiątej rocznicy urodzin Profesora Jerzego Holzera*, Warszawa 2001.
- Polska – Polacy – mniejszości narodowe. Polska myśl polityczna XIX i XX wieku*, pod red. Wojciecha Wrzesińskiego, t. VIII, Wrocław 1992.
- Polska Rzeczpospolita Ludowa — Republika Federalna Niemiec. Bilans stosunków wzajemnych. Problemy i perspektywy normalizacji*, pod red. Jerzego Sułka, Lecha Trzeciakowskiego, Hansa-Adolfa Jacobsena, Carla-Christopha Schweitzera, Warszawa 1979.
- Polska Środkowa w niemieckich badaniach wschodnich. Historia i współczesność*, pod red. Lucjana Meissnera, Łódź 1999.

- Plan Rapackiego a bezpieczeństwo europejskie*, pod red. Teresy Łoś-Nowak, Wrocław 1991.
- Przeprasić za wypędzenie? O wysiedleniu Niemców po II wojnie światowej*, pod red. Klausa Bachmanna i Jerzego Kranza, Kraków 1997.
- Ruchniewicz Krzysztof, *Enno Meyer a Polska i Polacy (1939-1990). Z badań nad początkami Wspólnej Komisji Podręcznikowej PRL-RFN*, Wrocław 1994.
- Ruchniewicz Krzysztof, *Od podziału do jedności. Inicjatywy integracyjne w Europie w XX wieku*, Kłodzko 2000.
- Ruchniewicz Krzysztof, *Twórcy zjednoczonej Europy. Z dziejów integracji europejskiej w XX wieku*, Kłodzko 2000.
- Spór o PRL*, Kraków 1996.
- Stosunek do przeszłości w Polsce i Niemczech — odkrywać czy zakrywać przeszłość?* „Transodra. Polsko-Niemiecki Biuletyn Informacyjny”, wrzesień 1997 (nr 16)
- Suleja Włodzimierz, *Józef Piłsudski*, Wrocław 1995.
- Szarota Tomasz, *Niemcy i Polacy. Wzajemne postrzeganie i stereotypy*, Warszawa 1996.
- Szarota Tomasz, *Niemiecki Michel. Dzieje narodowego symbolu autostereotypu*, Warszawa 1988.
- Szarota Tomasz, *U progu zagłady. Zajścia antyżydowskie i pogromy w okupowanej Europie. Warszawa. Paryż. Amsterdam. Antwerpia. Kowno*, Warszawa 2000.
- Tomala Mieczysław, *Patrząc na Niemcy. Od wrogości do porozumienia 1945-1991*, Warszawa 1997.
- Tomaszewski Jerzy, *Europa Środkowo-Wschodnia 1944-1968. Powstanie, ewolucja i kryzys realnego socjalizmu*, wyd. 2 zm., Warszawa 1992.
- Tomaszewski Jerzy, *Mniejszości narodowe w Polsce w XX wieku*, Warszawa 1991.
- Utracona ojczyzna. Przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie*, pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona, Poznań 1996.
- Walczeńska Sławomira, *Damy, rycerze, feministki: kobiecy dyskurs emancypacyjny w Polsce*, wyd. 2, Kraków 2000.
- Wiaderny-Bidzińska Krystyna, *Polityczna integracja Europy Zachodniej*, Warszawa 1999.
- Willy Brandt a Polska. O pokój w warunkach wolności i sprawiedliwości społecznej. Wystawa Fundacji im. Friedricha Eberta. Katalog ze wstępem Holgera Börnera, Erkrath 2000.*

- Wokół stereotypów Polaków i Niemców*, pod red. Wojciecha Wrzesińskiego, Wrocław 1991.
- Wolff-Powęska Anna, *Oswojona rewolucja. Europa Środkowo-Wschodnia w procesie demokratyzacji*, Poznań 1998.
- Wrzesiński Wojciech, *Polski ruch narodowy w Niemczech w latach 1922-1939*, Wrocław 1993.
- Wrzesiński Wojciech, *Sąsiad czy wróg? Ze studiów nad kształtowaniem obrazu Niemca w Polsce w latach 1795-1939*, Wrocław 1992.
- Wspólne dziedzictwo? Ze studiów nad stosunkiem do spuścizny kulturowej na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, pod red. Zbigniewa Mazura, Poznań 2000.
- Zblizenia-Annäherungen. Niemcy i Polacy 1945-1995*, Warszawa 1996 (*Deutsche und Polen 1945-1995. Annäherungen*, hrsg. vom Haus der Geschichte der Bundesrepublik Deutschland, Düsseldorf 1996).
- Zybura Marek, *Pomniki niemieckiej przeszłości. Dziedzictwo kultury materialnej na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski*, Warszawa 1999.
- Żydzi w Polsce. Swoi i obcy? Katalog wystawy*, pod red. Waldemara Bukowskiego i Zdzisława Nogi, Kraków 1998.

Materiały dydaktyczne

- Borodziej Włodzimierz, Hahn Hans-Henning, Kąkolewski Igor, *Polska i Niemcy. Krótki przewodnik po historii sąsiedztwa*, Warszawa 1999.
- Europa na co dzień. Multimedialny pakiet edukacyjny*, Warszawa 1997.
- Inni to także my. Mniejszości narodowe w Polsce: Białorusini, Cyganie, Litwini, Niemcy, Ukraińcy, Żydzi*, pod red. Barbary Weigl i Beaty Maliszewicz, Gdańsk 1998.
- Kochanowski Jerzy, *Dzieje najnowsze po 1939 roku. Ćwiczenia źródłowe z historii dla szkół średnich*, t. V, Warszawa 1999 (Pytania do przeszłości).
- Kowalski Jacek, Sielatycki Mirosław, Kozłowska Wiesława E., *Polacy i Niemcy w nowej Europie. Scenariusze lekcji*, Warszawa 1998.
- Kowalski Jacek, Sielatycki Mirosław, *Integrująca się Europa. Zeszyt ćwiczeń*, Warszawa 1996.
- Od Europy do Europy przez Europę. Materiały dydaktyczne dla nauczycieli z zakresu edukacji europejskiej*, pod red. Janusza Laski, Kłodzko 2000.
- Polska – Niemcy – Izrael. Materiały dla animatorów trójstronnej wymiany młodzieży*, pod red. Anny Zinserling, Warszawa-Potsdam 2000.

Praca nad źródłami. Konspekty i scenariusze lekcji dla nauczycieli, pod red. Melanii Sobańskiej-Bondaruk i Stanisława Bogusława Lenarda, Warszawa 1999.

Szuchta Robert, Trojański Piotr, *Holocaust. Program nauczania o historii i zagładzie Żydów na lekcjach przedmiotów humanistycznych w szkołach ponadpodstawowych*, Warszawa 2000.